

Asociácia podnikateľov v odpadovom hospodárstve
Ružová dolina 6, 821 08 Bratislava
Tel: 0948 700 001
e-mail : apoh@apoh.sk
www.apoh.sk

v Bratislave, dňa: 06.09.2017

Vec: Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, časť Zelená ekonomika a odpady – stanovisko

Listom zo dňa 24.08.2017, doručeným na emailovú adresu Asociácie podnikateľov v odpadovom hospodárstve ste Asociáciu požiadali o stanovisko k prvej verzii strategického dokumentu MŽP SR – “Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“.

K vyššie uvedenému dokumentu Vám poskytujeme nasledovné pripomienky.

Z pohľadu Asociácie podnikateľov v odpadovom hospodárstve je materiál zle štruktúrovaný, chýba v ňom detailnejšia identifikácia reálneho východiskového stavu v odpadovom hospodárstve a tiež nie sú v úvode materiálu jednoznačne zadefinované strategické ciele do roku 2030.

Z pohľadu štruktúry materiálu by podľa názoru Asociácie podnikateľov v odpadovom hospodárstve mal byť v rámci úvodu charakterizovaný súčasný stav v odpadovom hospodárstve, následne na to by mali byť stanovené strategické ciele do roku 2030 a v nadväznosti na strategické ciele by mali byť vypracované opatrenia a návrhy, ktoré majú zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov.

V rámci charakteristiky súčasného stavu v odpadovom hospodárstve by sa mal dokument venovať dôkladnejšej analýze a kvalitatívnemu zhodnoteniu súčasného stavu v oblasti odpadov, zelenej ekonomiky, zeleného verejného obstarávania a environmentálneho vzdelávania. Je potrebné, aby bol venovaný krátky komentár k aktuálnemu zákonu č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, s tým, že k roku 2017 sa jeho aplikácia v praxi stretla s množstvom pozitív, ale aj s množstvom negatív. Nie je predsa možné stanovovať si strategické ciele bez poznania východiskového skutkového stavu.

Ťažiskovou témou materiálu sú strategické ciele do roku 2030 a kroky k ich dosiahnutiu.

Strategické ciele by mali byť vymenované na začiatku tejto kapitoly. Podľa predloženého materiálu ide o nasledovné ciele - zníženie skládkovania, zvýšenie miery triedeného zberu, zvýšenie miery recyklácie, eliminácia tvorby nelegálnych skládok, minimalizácia tvorby potravinového odpadu, podpora zeleným inováciám a zavedenie konceptu ekologickej stopy.

Asociácií však v uvedenom zozname cieľov chýba napr. ktorým smerom by sa mala Slovenská republika v budúcnosti uberať v oblasti zhodnocovania jednotlivých druhov odpadov a zneškodňovania odpadov.

V súčasnosti je takmer výhradne uprednostňované materiálové zhodnotenie pred energetickým. Neexistuje však dôkaz, že jednoznačná preferencia materiálového zhodnocovania (recyklácie) pred energetickým zhodnocovaním nemá negatívne vplyvy na životné prostredie a tým sa nepotvrdila environmentálna ani ekonomická výhodnosť takého prístupu.

V materiále ďalej chýba zmienka o nakladaní so „zeleným“ biologicky rozložiteľným odpadom, o systéme nakladania s týmto odpadom a v prípade jeho vhodnom spracovaní o jeho koncovom umiestnení. Napriek tomu, že jeho zavedenie je otázka dnešnej doby, myslíme si, že tieto odpady sú výzvou najmä v budúcnosti (minimálne do r. 2030).

Tak isto nie je v materiále akákoľvek zmienka o stratégií zneškodňovania nezhodnocovateľných odpadov. Bude sa Slovensko uberať len cestou skládkovania, alebo sa uvažuje o rozšírení spaľovní, resp. iných spôsobov zneškodňovania?

Podľa definície uvedenej v aktuálnom znení zákona o odpadoch je „Odpadové hospodárstvo súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom“. Časť opatrení a návrhov, ktoré majú zabezpečiť dosiahnutie vyššie uvedených strategických cieľov do roku 2030 nie je podľa Asociácie podnikateľov v odpadovom hospodárstve možné uskutočniť v danom časovom horizonte, prípadne vôbec (napr. zavedenie množstvového zberu v celej SR; ambícia „verejným zeleným obstarávaním zabezpečiť 100% verejných obstarávaní“; zákaz produkcie potravinového odpadu pre supermarkety a reštaurácie). Medzi zvyšovaním poplatku za skládkovanie, tvorbou nelegálnych skládok, zvýšením miery triedeného odpadu a zvýšením miery recyklácie je úzka väzba a fungovanie tohto systému je závislé na citlivom nastavení systému odpadového hospodárstva zo strany štátu. Ani príliš voľné a ani príliš reštriktívne opatrenia systému nepomôžu. Z tohto dôvodu je veľmi dôležité prijímať v Slovenskej republike také zákony, ktoré budú zabezpečovať jeho optimálne fungovanie. Súčasné znenie zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch asociácia nepovažuje za príliš „šťastné“, výrazné zlepšenie však očakáva od jeho predpokladanej novelizácie koncom roka 2017.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v predloženej dokumente je veľký dôraz kladený na reštriktívne opatrenia, čo sa nám nezdá príliš šťastné. Vhodnejšie by bolo uvažovať o preferencií stimulov na dosiahnutie cieľov predchádzania vzniku odpadu a jeho recyklácie. V tomto kontexte napríklad „zavedenie osobitej dane pre primárne suroviny“ asociácia nepovažuje za stimul! Podľa APOH je dôležitá skôr pozitívna motivácia – napr. zníženie dane pre výrobky z recyklovaných materiálov a pre výrobky v ktorých je použité výrazné % recyklátu; zväzovanie vhodnej priamej podpory recyklátorov; povinnosť verejného sektora použiť určité % výrobkov z recyklovaných materiálov pri verejných zákazkách, ak sú takéto výrobky dostupné; hľadať cesty obmedzenia súčasných veľkých lobby pri veľkých zákazkách (napr. doprava, stavebníctvo), kde sa veľmi ťažko presadzujú iné než tradičné materiály.

Ďalej je potrebné konštatovať, že na implementáciu jednotlivých opatrení, ktoré by mali viesť k postupnému plneniu stanovených strategických cieľov sú potrebné investície. Materiál sa ani len náznakom nevenuje tejto zásadnej otázke - kto a akým spôsobom bude tieto zmeny financovať.

Všetky vznesené pripomienky zo strany Asociácie podnikateľov v odpadovom hospodárstve k dokumentu MŽP SR – “Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ sú podrobnejšie rozpísané v rámci materiálu ako komentár k textu.

S pozdravom